

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 26.11.2014р. № 1148-р

ПЛАН
імплементатії Директиви Ради 91/440/ЄЕС про розвиток залізниць
Співтовариства

Розділ I. Загальна частина

1. Підстави розроблення плану імплементатії

План імплементатії Директиви Ради 91/440/ЄЕС від 29 липня 1991 р. про розвиток залізниць Співтовариства (Офіційний вісник ЄС, L 237, 24 серпня 1991 р., с. 25–28) (далі – Директива) підготовлено на виконання:

статті 368 та Додатку XXXII Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), які підпадають під тимчасове застосування відповідно до частин 3, 4 статті 486 глави 2 розділу VII Угоди про асоціацію;

пункту 293 Плану заходів з імплементатії Угоди про асоціацію на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847.

Строк імплементатії Директиви, передбачений Угодою про асоціацію – протягом восьми років з дати набрання чинності Угодою про асоціацію.

Строк імплементатії Директиви в цілому, встановлений Планом виконання Угоди про асоціацію – до 2017 року.

2. Мета і завдання розроблення плану імплементатії

Метою імплементатії Директиви є адаптація діяльності залізничного транспорту України до вимог Єдиного Ринку Співтовариства і підвищення його ефективності шляхом:

забезпечення незалежності управління підприємствами залізничного транспорту;

відокремлення управління експлуатацією інфраструктури залізничного транспорту від надання послуг залізничних перевезень пасажирів, їх багажу та вантажів з обов'язковим відокремленням їхніх рахунків;

вдосконалення фінансової структури підприємств залізничного транспорту;

забезпечення доступу до інфраструктури залізничного транспорту для міжнародних об'єднань підприємств залізничного транспорту і підприємствам, які займаються міжнародними комбінованими перевезеннями вантажів.

Основними завданнями імплементації Директиви є:
гарантування дотримання цілей Директиви, якими передбачено необхідність забезпечення умов для розвитку конкуренції на ринку залізничних перевезень;

узгодження положень чинного законодавства України з положеннями Директиви щодо особливостей управління підприємствами залізничного транспорту;

реформування залізничного транспорту України;

вдосконалення організаційної та фінансової структури Укрзалізниці.

3. Короткий опис поточного стану імплементації акта законодавства ЄС в Україні та очікувані результати імплементації

Залізничний транспорт України є провідною галуззю в дорожньо-транспортному комплексі країни, який забезпечує 82 % вантажних і майже 50 % пасажирських перевезень від здійснюваних всіма видами транспорту.

Експлуатаційна мережа залізниць України складає майже 22 тис. км, з яких 45 % електрифіковано. За обсягами вантажних перевезень залізниці України займають четверте місце на Євразійському континенті, поступаючись лише залізницям Китаю, Росії та Індії.

Територією України проходять 3 залізничних транспортних коридори – № 3, 5, 9. Через українські порти Ізмаїл і Рені здійснюється взаємодія з пан'європейським коридором № 7, який проходить річкою Дунай. Сьогодні довжина національної мережі залізничних транзитних коридорів в Україні складає 3162 км. Це головним чином двоколіїні електрифіковані, обладнані автоблокуванням магістралі, що характеризуються високим рівнем використання технічних засобів. Окрім того, розвиваються перевезення по міжнародному транспортному коридору ТРАСЕКА (Європа - Кавказ - Азія).

З розширенням ЄС постали нові задачі формування транспортних зон і розвитку міжнародних транспортних коридорів. В Європі формується нова мультимодальна Транс'європейська транспортна система, яка включає всі види транспорту, та впроваджується новий широкомасштабний план розбудови Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T) до 2020 року. Цей план передбачає об'єднання транспортних мереж усіх нових країн-членів ЄС у зв'язку з необхідністю створення більш потужного єдиного європейського ринку.

У рамках 4-го засідання транспортної панелі ініціативи «Східне партнерство», яке відбулось 30 квітня 2013 р. у м. Брюссель, українською стороною узгоджено з європейською стороною пропозиції України до карт поєднання автомобільних та залізничних транспортних мереж, морських торговельних портів та аеропортів країн-учасниць. 9 жовтня 2013 р. у м. Люксембург відбулася зустріч міністрів транспорту країн ініціативи «Східне партнерство» та країн-членів ЄС, під час якої ухвалено вищезазначені мережі.

З метою гарантування належного рівня розвитку залізничного транспорту

є необхідним забезпечення розвитку конкуренції на ринку залізничних перевезень, вдосконалення системи державного управління галуззю та організаційної структури управління Укрзалізниці, забезпечення прозорості фінансових потоків, забезпечення його інтеграції в залізничну систему Співтовариства.

Законодавство України в частині регулювання основ діяльності залізничного транспорту не відповідає вимогам Директиви. Підвищення ефективності залізничного транспорту потребує впровадження нових підходів управління галуззю. Таким чином реалізація комплексу нормотворчих, організаційних, координаційних заходів, передбачених планом імплементації, сприятиме максимальному досягненню цілей та вимог, закріплених Директивою.

Основними програмними документами у сфері розвитку залізничного транспорту є Транспортна стратегія України на період до 2020 року, Державна цільова програма реформування залізничного транспорту на 2010-2019 роки.

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють правовідносини, аналогічні тим, які врегульовано у Директиві, є:

Закон України «Про транспорт» від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР;

Закон України «Про залізничний транспорт» від 4 липня 1996 р. № 273/96-ВР;

Закон України «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» від 23 лютого 2011 р. № 4442-VI;

постанова Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 р. № 457 «Про затвердження Статуту залізниць України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 р. № 262 «Про затвердження Положення про Державну адміністрацію залізничного транспорту України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2014 р. № 200 «Про утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця».

4. Головний виконавець та співвиконавці

Відповідальним за організацію роботи та виконання заходів плану імплементації є Мінінфраструктури, за окремі заходи – Укрзалізниця.

Співвиконавцями є Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінсоцполітики, Мін'юст, Фонд державного майна, Антимонопольний комітет, Укрзалізниця.

Розділ II. Заходи Плану імплементації Директиви Ради 91/440/ЄЕС про розвиток залізниць Співтовариства

№	Зміст заходу	Виконавці	Строк	Програми та/або проекти допомоги ЄС, інших донорів	Індикатор(и) виконання
1	2	3	4	5	6
Основне завдання 1: забезпечення законодавчих, інституційних та організаційних змін з метою розвитку залізничного транспорту					
Статті 1-10 Директиви					
1.1. Нормотворчі заходи					
1.	Розроблення нової редакції Закону України «Про залізничний транспорт»	Мінінфраструктури Укрзалізниця Мінфін Мінекономрозвитку Мін'юст Антимонопольний комітет	грудень 2014 р. (проведення аналізу на відповідність проекту вимогам Директиви); березень 2015 р. (доопрацювання та винесення на громадське обговорення з наступним його доопрацюванням (за наявності підстав); жовтень 2015 р. (внесення на розгляд	Проект міжнародної технічної допомоги Twinning «Надання інституційної підтримки Міністерству інфраструктури України з питань підвищення ефективності роботи та конкурентоспроможності залізничного транспорту в Україні»	Прийняття закону

		Уряду); листопад 2015 р. (внесення на розгляд Верховної Ради України)		
2. Розроблення порядку державного замовлення публічних (соціальних) залізничних перевезень пасажирів, включаючи приблизний зміст договору між державою та перевізником на зазначені послуги, який затверджується постановою Кабінету Міністрів України	Мінінфраструктури Укрзалізниця Мінфін Мінекономрозвитку Мінсоцполітики Антимонопольний Комітет	січень 2016 р. (розроблення проекту постанови); лютий 2016 р. (винесення на громадське обговорення з наступним його доопрацюванням (за наявності підстав); квітень 2016 р. (внесення на розгляд Уряду)	—	Прийняття постанови
3. Розроблення порядку укладання регуляторного (мережевого) контракту, який затверджується постановою Кабінету Міністрів України	Мінінфраструктури Укрзалізниця Мінфін Мінекономрозвитку Антимонопольний Комітет	січень 2016 р. (розроблення проекту постанови); лютий 2016 р. (винесення на громадське обговорення з наступним його	—	Прийняття постанови

		доопрацюванням (за наявності підстав); квітень 2016 р. (внесення на розгляд Уряду)		
4. Розроблення порядку рівноправного доступу до інфраструктури залізничного транспорту, який затверджується постановою Кабінету Міністрів України	Мінінфраструктури Укрзалізниця Мінфін Мінекономрозвитку Антимонопольний Комітет	січень 2016 р. (розроблення проекту постанови); лютий 2016 р. (винесення на громадське обговорення з наступним його доопрацюванням (за наявності підстав)); квітень 2016 р. (внесення на розгляд Уряду)	—	Прийняття постанови
5. Розроблення на основі аналізу витрат на інфраструктуру залізничного транспорту методики розрахунку плати за послуги інфраструктури залізничного транспорту, яка затверджується наказом Мінінфраструктури	Мінінфраструктури Укрзалізниця (із залученням наукових установ) Антимонопольний Комітет	грудень 2017 р. (розроблення проекту наказу); січень 2018 р. (прийняття наказу); лютий 2018 р. (внесення наказу до	—	Прийняття наказу

		Мін'юсту для проведення державної реєстрації)		
1.2 Інституційні заходи				
1. Утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»	Мінінфраструктури Укрзалізниця ФДМ Мінекономрозвитку	І квартал 2015 р.	—	Належне функціонування публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»
2. Проведення структурних перетворень всередині публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» з метою утворення вертикально-інтегрованої системи управління	Укрзалізниця Мінінфраструктури	І квартал 2015 р. (розроблення дорожньої карти); грудень 2015 р. (утворення функціональних філій публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»)	Проект міжнародної технічної допомоги Twinning «Надання інституційної підтримки Міністерству інфраструктури України з питань підвищення ефективності роботи та конкурентоспроможності залізничного транспорту в Україні»	Належне функціонування окремих функціональних філій

1.3. Організаційні заходи

1. Забезпечення прозорості фінансових потоків всередині публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»	Укрзалізниця Мінінфраструктури	грудень 2015 р. (запровадження ведення обліку доходів, витрат і фінансових результатів за видами господарської діяльності); грудень 2015 р. (удосконалення системи оцінки господарської діяльності у сфері залізничного транспорту); листопад 2016 р. (удосконалення номенклатури витрат господарської діяльності у сфері залізничного транспорту);	—	Позитивний висновок міжнародного аудиту

		лютий 2017 р. (формування інформаційної системи контролю за рухом коштів на поточних рахунках)		
2. Проведення аналізу витрат на інфраструктуру залізничного транспорту	Укрзалізниця (із залученням наукових установ) Мінінфраструктури	IV квартал 2017 р.	—	Розроблення методики розрахунку плати за послуги інфраструктури залізничного транспорту
3. Проведення аналізу можливих ризиків при розділенні перевезень та послуг інфраструктури залізничного транспорту, враховуючи відповідний досвід інших країн, розроблення заходів щодо їх уникнення	Укрзалізниця (із залученням наукових установ) Мінінфраструктури	I півріччя 2015 р. (проведення аналізу, розроблення заходів щодо уникнення ризиків при розділенні перевезень та послуг інфраструктури залізничного транспорту) II півріччя 2015 р. (впровадження заходів при утворенні функціональних філій)	—	Зменшення ризиків

4. Проведення заборгованості акціонерного «Українська залізниця»	аудиту публічного товариства	Укрзалізниця Мінінфраструктури	I півріччя 2015 р.	—	Оцінка результатів аудиту заборгованості, визначення шляхів ліквідації заборгованості (у разі наявності)